

TVIRTINU

VU TF dekanas

prof. dr. Tomas Davulis

Viešosios teisės katedros vedėjas

doc. dr. Haroldas Šinkūnas

**VILNIAUS UNIVERSITETAS
TEISĖS FAKULTETAS
VIEŠOSIOS TEISĖS KATEDRA
TEISĖS ISTORIJOS MOKSLO CENTRAS**

**2016 m. veiklos
ATASKAITA**

(Teisės istorijos mokslo centro 2017 m. sausio 11 d. posėdžio protokolo Priedas Nr. 1)

Teisės istorijos mokslo centras įsteigtas 2009 m. spalio 30 d. VU TF Tarybos nutarimu; iki 2016 m. rugsėjo 1 d. vadintas Teisės istorijos institutu.

Mokslo centro darbo tema "XIII–XX a. Lietuvos viešosios teisės istorija" patvirtinta 2010 m. gruodžio 17 d. VU TF Tarybos nutarimu.

Tikslas: ištirti istorinių Lietuvos viešosios teisės institutų genezę ir raidą, atskleisti jų formavimosi ir vystymosi dėsnius, identifikuoti jų bendrus (būdingus Vakarų teisės tradicijai) ir unikalius (būdingus Lietuvos teisės tradicijai) požymius, nustatyti jų sąsajas su aktualia Lietuvos Respublikos teise ir pateikti visuomenei vientisą integruotą XIII–XX a. Lietuvos viešosios teisės istorijos viziją.

Mokslo centro vadovas: prof. dr. (HP) Jevgenij Machovenko.

Mokslo centro nariai: doc. dr. Vaidotas A. Vaičaitis, dr. Lina Griškevič, dr. Dovilė Valančienė, dokt. Rusnė Juozapaitienė, dokt. Jurgita Randakevičiūtė, dokt. Indra Burneikaitė.

Mokslo centro produkcija ir atlikti darbai:

Knygos:

1. GRIŠKEVIČ, L.; MACHOVENKO, J.; PAUŽAITĖ-KULVINSKIENĖ, J.; VAIČAITIS, V. A. *Lietuvos konstitucionalizmo istorija (istorinė Lietuvos konstitucija). 1387 m. - 1566*

- m. - 1791 m. - 1918 m. - 1990 m.: monografija. Vilnius: Vilniaus universitetas: Vilniaus universiteto leidykla, 2016. 280 p. ISBN 978-609-459-634-6;
2. *Vilniaus universiteto Teisės fakultetas = Law Faculty of the Vilnius University*. Parengė (prepared by) Jevgenij Machovenko, Gabrielė Taminskaitė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016, 240 p., iliustr. ISBN 978-609-459-728-2;
 3. *Konstitucionalizmo idėja, bendroji Europos teisė ir Lietuvos konstitucinė tradicija*: recenzuotų mokslinių straipsnių rinkinys. Sudarytojai Jevgenij Machovenko, Indrė Isokaitė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016, 292 p. ISBN 978-609-459-647-6 (internete), ISBN 978-609-459-648-3 (spausdintas);

Straipsniai:

4. MACHOVENKO, J. Konstitucionalizmo idėjos įgyvendinimas: nuo Uruinimginos teisingumo atkūrimo įsakų iki pirmosios bangos konstitucijų. Iš *Konstitucionalizmo idėja, bendroji Europos teisė ir Lietuvos konstitucinė tradicija*: recenzuotų mokslinių straipsnių rinkinys. Sudarytojai Jevgenij Machovenko, Indrė Isokaitė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016, p. 39-68. ISBN 978-609-459-647-6 (internete), ISBN 978-609-459-648-3 (spausdintas);
5. MACHOVENKO, J. 1564 m. liepos 1 d. bendravalstybinės LDK privilegijos vertimas į lietuvių kalbą. *Teisė*, 2016, t. 100, p. 121-128. ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print);
6. MACHOVENKO, J.; GRIŠKEVIČ, L. Создание четырехзвенной системы судов общей компетенции в Литве в 1990-1994 годах. *ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, 2015, 2(101), с. 9-15. ISSN 1728-2195 (išėjo 2016 m. birželio mėn.);
7. МАХОВЕНКО, Е.; РАНДАКЯВИЧЮТЕ, Ю. Научный прогресс и право: *quo vadis?* Из *Проблемы гражданского права и процесса*: Сборник научных статей. Гродно: Гродненский государственный университет им. Янки Купалы, 2016, с. 209-222. ISBN 978-985-515-998-9;
8. VAIČAITIS, V. A. 1990 m. Kovo 11-osios aktas “Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo” konstitucinės teisės kontekste”. Iš *Konstitucionalizmo idėja, bendroji Europos teisė ir Lietuvos konstitucinė tradicija*: recenzuotų mokslinių straipsnių rinkinys. Sudarytojai Jevgenij Machovenko, Indrė Isokaitė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016, p. 105-127. ISBN 978-609-459-647-6 (internete), ISBN 978-609-459-648-3 (spausdintas);
9. GRIŠKEVIČ, L. Valdžių padalijimo principas pirmosios bangos konstitucijose ir XVI-XVIII a. Lietuvos konstituciniuose aktuose. Iš *Konstitucionalizmo idėja, bendroji Europos teisė ir Lietuvos konstitucinė tradicija*: recenzuotų mokslinių straipsnių rinkinys. Sudarytojai Jevgenij Machovenko, Indrė Isokaitė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016, p. 251-266. ISBN 978-609-459-647-6 (internete), ISBN 978-609-459-648-3 (spausdintas);
10. VALANČIENĖ, D. Is Dialogue between the Neuroscience and Social Sciences Inevitable: Reflections on the Scientific Articles. *Transformations in Business & Economic*, Vol. 15, No 1 (37), 2016, pp. 34-54;
11. RANDAKEVIČIŪTĖ, J. Vakarų teisės tradicijos ir biomedicinos mokslų santykis Europos patentų konvencijos 53 (a) straipsnio kontekste. *Teisė*, 2016, t. 98, p. 135-152;
12. RANDAKEVIČIŪTĖ, J. Moralės vaidmuo teisinėje sistemoje Vakarų teisės tradicijos kontekste. *Teisė*, 2016, t. 101 (priimtas publikuoti);
13. JUOZAPAITIENĖ, R. The Problem of Ecclesiastical and Secular Court Competence Delimitation in the Grand Duchy of Lithuania (XIV – XVIII Centuries). *Monumenta Iuris Canonici*, curavit Institutum Iuri Canonico Medii Aevi Perquirendo ‘Stephan Kuttner’ (Stephan Kuttner Institute of Medieval Canon Law), Series C: Subsidia Vol. 15, Città del Vaticano (Biblioteca Apostolica Vaticana), 2016, p. 995-997 (abstract);

Pranešimai tarptautinėse ir nacionalinėse mokslo konferencijose:

14. MACHOVENKO, J. Pranešimas "Историческая конституция Литвы и место в ней Второго Статута Великого княжества Литовского" Tarptautinio humanitarinio universiteto organizuotoje konferencijoje "Украина в Балто-Черноморском регионе: история и современность", skirtoje Antrojo (Volynės) Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Statuto 450-ųjų paminėti, Ukraina, Odesa, 2016 m. spalio 28-29 d.;
15. VAIČAITIS, V. A. Pranešimas "1566 m. Antrasis Lietuvos Statutas Lietuvos konstitucionalizmo tradicijos kontekste", skaitytas VU ir Nacionalinio muziejaus "Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai" organizuotoje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje "Antrasis Lietuvos Statutas: Temidės ir Klėjos teritorijos (Antrojo Lietuvos Statuto 450 metų sukakčiai)", Vilnius, Valdovų rūmai, 2016 m. lapkričio 17-18 d.
16. VAIČAITIS, V. A. Pranešimas "Vilniaus universiteto Teisės fakulteto mokslininkų monografija "Lietuvos konstitucionalizmo istorija" ir Kovo 11-osios aktas", skaitytas VU TF ir studentų korporacijos "Iustitia" organizuotoje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje "1990 m. kovo 11-oji Lietuvos konstitucionalizmo kontekste", Vilnius, VU, 2016 m. kovo 10 d.;
17. VALANČIENĖ, D. Pranešimas "Neuroscience is Coming to The Law: What is Happening and What Should We Know About It?", skaitytas 2016 m. balandžio 21-22 d. konferencijoje „Interdisciplinary Approach to Law in Modern Social Context. 4th International Conference of PhD. Students and Young Researchers“ [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <<http://www.tf.vu.lt/dokumentai/PhdNET/PhDConference-VU-Papers-Edition2016Vilnius.pdf>>;
18. VALANČIENĖ, D. Pranešimas "Neuroscience and Law: is this dialogue inevitable?", skaitytas tyrėjų mokykloje "The EANL Law, Cognitive Neuroscience & New Technologies Summer School 2016", Pavijos universitetas, Italija, 2016 m. rugsėjo 5-10 d.;
19. RANDAKEVIČIŪTĖ, J. Pranešimas "The influence of biomedical science on legal regulation: the Case of Art. 53 (a) of the European Patent Convention" Stanfordo universiteto organizuotoje konferencijoje "Intellectual Property Scholars Conference 2016", Stanfordo universitetas, Palo Alto, Jungtinės Amerikos Valstijos, 2016 m. rugpjūčio 10-11 d.;
20. RANDAKEVIČIŪTĖ, J. Pranešimas "The influence of biomedical science on legal regulation: the case of Art. 53 (a) of the European Patent Convention" Leveno katalikiškojo universiteto organizuotame seminare "First Workshop for Junior Researchers in IP Law", Leveno katalikiškasis universitetas, Levenas, Belgija, 2016 m. birželio 9-10 d.;
21. RANDAKEVIČIŪTĖ, J. Pranešimas "Influence of Biomedical Science on Legal Regulation in the Context of Art. 53 (a) of the European Patent Convention" Jeruzalės hebrajų universiteto ir Pasaulio intelektinės nuosavybės organizacijos organizuotoje konferencijoje "10th WIPO Advanced Intellectual Property Research Forum: The theory and practice of Intellectual Property - taking stock and looking ahead", Pasaulio intelektinės nuosavybės organizacija, Ženeva, Šveicarija, 2016 m. gegužės 24-26 d.;
22. JUOZAPAITIENĖ, R. Pranešimas „Foundations of the marriage law in the Grand Duchy of Lithuania“ („Santuokos teisės pagrindai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje“) XV-jame viduramžių kanonų teisės kongrese (XV International Congress of Medieval Canon Law), Paris, July 17-23, 2016);

Recenzijos, vertinimai, atsiliepimai ir ekspertinės išvados dėl mokslo produkcijos:

23. MACHOVENKO, J. 65 (šešiasdešimt penkios) ekspertinės išvados dėl humanitarinių ir socialinių mokslų publikacijų, kurių bendra apimtis yra 63,28 a.l., tinkamumo Lietuvos

- mokslo tarybos valdomai tarptautinei mokslo duomenų bazei "Lituanistika" (tęstinis projektas „Duomenų bazės „Lituanistika“ plėtra“; projekto kodas 09.3.3-ESFA-V-711-01-0002);
24. MACHOVENKO, J. 5 (penkios) periodiniame leidinyje "VU mokslo darbai. TEISĖ ISSN 1392-1274" ir "COACTIVITY: Philosophy, Communication („SANTALKA: Filosofija, Komunikacija“, ISSN 2029-6320/eISSN 2029-6339)" publikuoti pateiktų straipsnių recenzijos;
 25. MACHOVENKO, J. Dr. Domininko Burbos monografijos "Smurtiniai bajorų nusikaltimai ir baudmės XVIII amžiaus Vilniaus paviete" (252 psl., 18,05 a.l.) recenzija, atlikta Lietuvos edukologijos universiteto Istorijos fakulteto Lietuvos istorijos katedros užsakyму;
 26. MACHOVENKO, J. Dvi VU TF doktoranto Povilo Gruodžio disertacijos "Kredito įstaigų veiklos reguliavimas mokesčių teisės normomis" recenzijos, atliktos TF Doktorantūros komiteto pavedimu;
 27. VAIČAITIS, V. A. 3 (trys) straipsnių, parengtų Latvijos universiteto Teisės fakulteto organizuotoje VI tarptautinėje konferencijoje „Konstitucinės vertybės šiuolaikinėje teisinėje erdvėje“ skaitytų pranešimų pagrindu, recenzijos;

Daktaro disertacijos ir mokslininkų rengimas:

28. MACHOVENKO, J. Kristinos Ivanauskaitės-Pettinari, sėkmingai apgynusios daktaro disertaciją „Politinių partijų teisinio statuso raida Lietuvoje 1918 – 1940 m.“ (MRU TF, 2016 m. lapkričio 11 d., socialiniai mokslai, teisė, 01S), disertacijos gynimo tarybos narys;
29. MACHOVENKO, J. Eglės Lauraitytės, sėkmingai apgynusios daktaro disertaciją "Įmonių socialinė atsakomybė: bendrovių teisės aspektai" (VU TF, 2016 m. birželio 30 d., socialiniai mokslai, teisė, 01S), disertacijos gynimo tarybos narys;
30. MACHOVENKO, J. Sigito Barakausko, sėkmingai apgynusio daktaro disertaciją "Įmonių gaivinimo teisminės procedūros: lyginamieji aspektai" (VU TF, 2016 m. vasario 18 d., socialiniai mokslai, teisė, 01S), disertacijos gynimo tarybos narys;
31. MACHOVENKO, J. VU TF Doktorantūros komiteto narys;
32. JUOZAPAITIENĖ, R. Parengtas ir pateiktas VU TF Doktorantūros komitetui svarstyti daktaro disertacijos „Santuokos teisės institutas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XIV amžiuje – XVI a. pabaigoje“ projektas;

Mokslo žurnalų, rinkinių ir leidinių rengimas ir redagavimas:

33. MACHOVENKO, J. Leidinio "*Konstitucionalizmo idėja, bendroji Europos teisė ir Lietuvos konstitucinė tradicija*: recenzuotų mokslinių straipsnių rinkinys. Sudarytojai Jevgenij Machovenko, Indrė Isokaitė. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016, 292 p. ISBN 978-609-459-647-6 (internete), ISBN 978-609-459-648-3 (spausdintas)" sudarytojas;
34. MACHOVENKO, J. Periodinio leidinio "*VU mokslo darbai. TEISĖ* (ISSN 1392-1274)" redaktorių kolegijos atsakomasis sekretorius: <<http://www.vu.lt/leidyba/lt/mokslo-zurnalai/teise/redakcine-kolegija>>;
35. MACHOVENKO, J. Periodinio leidinio "*Studia z dziejów Państwa i prawa polskiego* (ISSN: 1733-0335)" redaktorių kolegijos narys: <<http://szd.ka.edu.pl/>>;
36. MACHOVENKO, J. Valstybės įmonės "Registrų centras" redakcinės kolegijos narys: Valstybės įmonės "Registrų centras" direktoriaus įsakymas dėl "Dėl redakcinės kolegijos sudėties tvirtinimo" 2013-06-26 Nr. v-152;

Mokslo konferencijų ir projektų rengimas ir vykdymas

37. MACHOVENKO, J. Sėkmingai įgyvendintas mokslo tyrimų projektas "Lietuvos konstitucingumo istorija", finansuotas Lietuvos mokslo tarybos (Nr. LIT-8-72, paraiška

- Nr. LIT-14090; Programos įgyvendinimo priemonių grupė ir priemonės: 1. Mokslinių tyrimų įvairiose lituanistikos kryptyse vykdymas, jų rezultatų sklaida ir tyrėjų kvalifikacijos tobulinimas: lituanistikos mokslinių tyrimų projektų parengimas ir įgyvendinimas (1.1 priemonė Programos įgyvendinimo priemonių plane); monografijų, tęstinių mokslo studijų rengimas ir leidyba (1.4)) pagal Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009-2015 m. programą; pareigos projekte - vykdytojas; ataskaita patvirtinta Lietuvos mokslo tarybos;
38. MACHOVENKO, J. Mokslo tyrimų projektas "Lietuvos šiuolaikinio konstitucionalizmo tradicija", parengtas ir pateiktas Lietuvos mokslo tarybai finansuoti (Paraiškos 2016-05-23 registracijos numeris LIP-16445; Valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016-2024 metų programa; II kvietimo 1 konkursas; I uždavinys. Vykdyti lituanistinius mokslinius tyrimus, apimančius ir lituanistinius šaltinius bei specializuotas duomenų bazes; 1.1. priemonė. Vykdyti lituanistinius mokslinius tyrimus; 1.2. priemonė. Rengti ir leisti lituanistinius sintetinius darbus ir monografijas; pareigos projekte - vykdytojas (vyriausiasis mokslo darbuotojas); projektas buvo įvertintas kaip finansuotinas, tačiau finansavimas skirtas pirmumo eilėje aukščiau esantiems projektams);
39. MACHOVENKO, J. Tęstinis projektas „Duomenų bazės „Lituanistika“ plėtra" (projekto kodas 09.3.3-ESFA-V-711-01-0002) - teikė individualias ekspertines išvadas dėl humanitarinių ir socialinių mokslų publikacijų tinkamumo Lietuvos mokslo tarybos valdomai tarptautinei mokslo duomenų bazei "Lituanistika" (pareigos projekte - ekspertas);
40. VAIČAITIS, V. A. Sėkmingai įgyvendintas mokslo tyrimų projektas "Lietuvos konstitucingumo istorija", finansuotas Lietuvos mokslo tarybos (Nr. LIT-8-72, paraiška Nr. LIT-14090; Programos įgyvendinimo priemonių grupė ir priemonės: 1. Mokslinių tyrimų įvairiose lituanistikos kryptyse vykdymas, jų rezultatų sklaida ir tyrėjų kvalifikacijos tobulinimas: lituanistikos mokslinių tyrimų projektų parengimas ir įgyvendinimas (1.1 priemonė Programos įgyvendinimo priemonių plane); monografijų, tęstinių mokslo studijų rengimas ir leidyba (1.4)) pagal Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009-2015 m. programą; pareigos projekte - vadovas; ataskaita patvirtinta Lietuvos mokslo tarybos;
41. VAIČAITIS, V. A. Mokslo tyrimų projektas "Lietuvos šiuolaikinio konstitucionalizmo tradicija", parengtas ir pateiktas Lietuvos mokslo tarybai finansuoti (Paraiškos 2016-05-23 registracijos numeris LIP-16445; Valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016-2024 metų programa; II kvietimo 1 konkursas; I uždavinys. Vykdyti lituanistinius mokslinius tyrimus, apimančius ir lituanistinius šaltinius bei specializuotas duomenų bazes; 1.1. priemonė. Vykdyti lituanistinius mokslinius tyrimus; 1.2. priemonė. Rengti ir leisti lituanistinius sintetinius darbus ir monografijas; pareigos projekte - vadovas (vyresnysis mokslo darbuotojas); projektas buvo įvertintas kaip finansuotinas, tačiau finansavimas skirtas pirmumo eilėje aukščiau esantiems projektams);
42. GRIŠKEVIČ, L. Sėkmingai įgyvendintas mokslo tyrimų projektas "Lietuvos konstitucingumo istorija", finansuotas Lietuvos mokslo tarybos (Nr. LIT-8-72, paraiška Nr. LIT-14090; Programos įgyvendinimo priemonių grupė ir priemonės: 1. Mokslinių tyrimų įvairiose lituanistikos kryptyse vykdymas, jų rezultatų sklaida ir tyrėjų kvalifikacijos tobulinimas: lituanistikos mokslinių tyrimų projektų parengimas ir įgyvendinimas (1.1 priemonė Programos įgyvendinimo priemonių plane); monografijų, tęstinių mokslo studijų rengimas ir leidyba (1.4)) pagal Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009-2015 m. programą; pareigos projekte - vykdytoja; ataskaita patvirtinta Lietuvos mokslo tarybos;
43. GRIŠKEVIČ, L. Mokslo tyrimų projektas "Lietuvos šiuolaikinio konstitucionalizmo tradicija", parengtas ir pateiktas Lietuvos mokslo tarybai finansuoti (Paraiškos 2016-05-23 registracijos numeris LIP-16445; Valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016-2024 metų programa; II kvietimo 1 konkursas; I uždavinys. Vykdyti lituanistinius mokslinius

- tyrimus, apimančius ir lituanistinius šaltinius bei specializuotas duomenų bazines; 1.1. priemonė. Vykdyti lituanistinius mokslinius tyrimus; 1.2. priemonė. Rengti ir leisti lituanistinius sintetinius darbus ir monografijas; pareigos projekte - vykdytoja (mokslų darbuotoja); projektas buvo įvertintas kaip finansuotinas, tačiau finansavimas skirtas pirmumo eilėje aukščiau esantiems projektams);
44. VAIČAITIS, V. A. VU TF ir VU TF studentų korporacijos "Iustitia" organizuotos tarptautinės mokslinės konferencijos "1990 m. kovo 11-oji Lietuvos konstitucionalizmo kontekste", (VU 2016 m. kovo 10 d.), organizacinio komiteto pirmininkas;
 45. VAIČAITIS, V. A. Tarptautinio studentų seminaro „Civil and political rights“ VU TF studentų grupės vadovas ir seminaro ko-organizatorius. Maskva (Rusija), 2016 m. lapkričio 22-25 d.;

Mokslo tyrimų organizavimas ir administravimas, narystė mokslo organizacijose:

46. MACHOVENKO, J. VU TF SMD sekcijos "Teisės istorija" kuratorius, studentės Adelės Levikovaitės atlikto tyrimo "Teisinės atsakomybės formavimasis" vadovas; studentės Simonos Lukoševičiūtės atlikto tyrimo "Racionalieji ir idealieji įrodymai senovės ir viduramžių laikais" vadovas;
47. VAIČAITIS, V. A. Tarptautinės teisės ir socialinės filosofijos asociacijos (*International Association for the Philosophy of Law and Social Philosophy, IVR*) Lietuvos sekcijos valdybos narys;
48. VAIČAITIS, V. A. Tarptautinės konstitucinės teisės asociacijos (*International Association of Constitutional Law, IACL*) narys;
49. VALANČIENĖ, D. Darbas tyrėjų mokykloje "The EANL Law, Cognitive Neuroscience & New Technologies Summer School 2016", Pavijos universitete, Italijoje, 2016 m. rugsėjo 5-10 d.;
50. JUOZAPAITIENĖ, R. Klasikų asociacijos (*Societas Classica*) narė;
51. JUOZAPAITIENĖ, R. Viduramžių kanonų teisės draugijos (*Iuris Canonici Medii Aevi Consociatio*) narė;
52. JUOZAPAITIENĖ, R. Europos lyginamosios teisės istorijos draugijos (*European Society for Comparative Legal History, ESCLH*) narė;

Mokslo populiarinimas:

53. MACHOVENKO, J. Dalyvavo "Mokslo sriubos", astronomijos populiarinimo blogo „Konstanta 42“ bei portalo *technologijos.lt* organizuotame Mokslo populiarinimo rašinių konkurse 2015 (Konkurso tikslas – populiarinti mokslą, skatinti mokslu besidominčius žmones populiariai pristatyti mokslo atradimus bei ugdyti jų gebėjimus tai daryti) - įvertino 22 į Konkursą atsiųstus rašto darbus.

Prof. dr. (HP) Jevgenij Machovenko